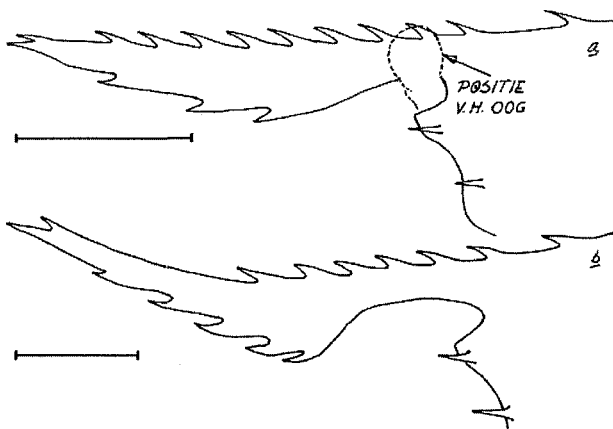

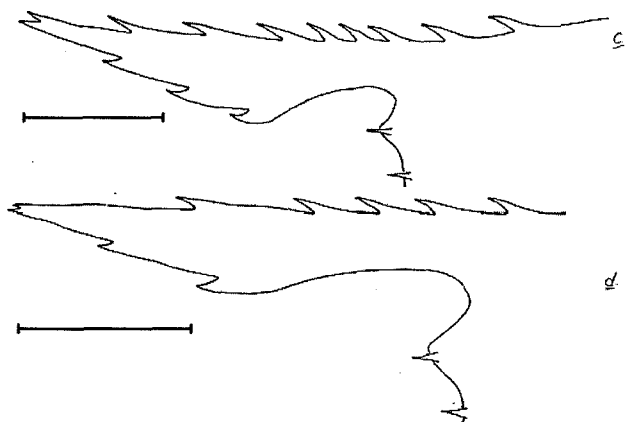
DE RUGSTREEPSTEURGARNAAL *PALAEMON MACRODACTYLUS* IN MEERDERE WADDENHAVENS - ARNOLD TULP

In zijn artikel over het voorkomen van de rugstreepsteurgarnaal (*Palaemon macrodactylus*) in Nederland noemt Marco Faasse één vindplaats in het Waddengebied, namelijk de Eemshaven. De meeste vindplaatsen blijken tot nog toe in Zeeland te liggen, zoals kan worden gelezen in de rapportages van Faasse (2005) en d'Udekem d'Acoz *et al.* (2005). Eén vermelding betreft IJmuiden. Aan deze verspreidingsgegevens kan ik de havens van Harlingen (20-08-2005) en Lauwersoog (15-08-2005) toevoegen. In de haven van Lauwersoog trof ik twee eierdragende dieren aan (één daarvan met een lengte van 53 mm). Harlingen leverde ook twee exemplaren op, waarvan één eierdragend met een lengte van 60 mm. Met uitzondering van een klein exemplaar waren ze voorzien van een lichte streep over de rug. Deze rugstreep is een prettig veldkenmerk, maar heeft als zodanig zijn beperkingen: niet volgroeide dieren kunnen door het ontbreken ervan minder snel worden herkend. Voor de determinatie heb ik onder andere gekeken naar het rostrum (fig. 1a). Ter vergelijking heb ik het rostrum van drie andere soorten die ik in de loop van de jaren in Lauwersoog aantrof, ook afgebeeld: het gaat om *P. serratus* (fig. 1b), *P. elegans* (fig. 1c) en *Palaemonetes varians* (figuur 1d).

De vangst van de rugstreepsteurgarnaal in de drie Waddenhavens sluit aan bij het vermoeden van d'Udekem d'Acoz *et al.* (2005) dat de verspreiding samenhangt met scheepvaart. Of en in welke mate de rugstreepsteurgarnaal in staat is zich op eigen kracht te verspreiden, is nu de vraag.

Figuur 1. A = *Palaemon macrodactylus*, Harlingen, 20-08-2005 (maatstreep = 5 mm); B = *P. serratus*, Lauwersoog, 05-09-2003 (maatstreep = 2,5 mm)

Figuur 1. C = *Palaemon elegans*, Harlingen, 20-08-2005 ; D = *P. varians*, Ameland, 19-05-1972 (2x maatstreep = 2,5 mm).

Het is mij niet bekend of deze soort al elders in of langs de Waddenzee is aangetroffen. Een karakteristiek van de havens van Harlingen en Lauwersoog is dat ze door schutten en afstromen dikwijls instroom van zoetwater krijgen. Zulke situaties zijn er meer, niet alleen in ons land, maar ook in Duitsland en Denemarken. En:

zullen ze zich weten te vestigen in de krekens van sommige Waddeneilanden? Welke invloed zal hun verschijnen hebben op de gevestigde soorten (zoals *P. elegans*). Er is aanleiding genoeg om deze steurgarnaal de komende tijd te volgen.

Tenslotte nog een opmerking over de Nederlandse naam. De in dit artikeltje gebruikte naam heb ik ontleend aan d'Udekem d'Acoz *et al.* (2005). Faasse gebruikte een wat kortere naam door '-steur' er uit te laten. Ik stel voor, met het doel het verschil met gewone garnalen helder te houden, de naam rugstreepsteurgarnaal te (blijven) gebruiken.

LITERATUUR:

- FAASSE, M.A., 2005. Een Aziatische steurgarnaal in Nederland: *Palaemon macrodactylus* Rathbun, 1902 (Crustacea: Decapoda: Caridea). *Het Zeepaard* 65: 193-195.
- UDEKEM D'ACQZ, C. D', M.A. FAASSE, E. DUMOULIN & H. DE BLAUWE, 2005. Occurrence of the Asian shrimp *Palaemon macrodactylus* in the southern bight of the North Sea, with a key to the Palaemonidae of north-western Europe (Crustacea: Decapoda: Caridea). *Nederlandse Faunistische Mededelingen* 22: 95-111.

Adres van de schrijver:
Hegewei 22
9217 VT Nijega